

TECHNIKOS ŽODIS

THE ENGINEERING WORD • TECHNIKOS DARBUOTOJŲ MENESINIS LAIKRAŠTIS — PLIAS IR ALIAS ORGANAS
PUBLISHED MONTHLY BY THE AMERICAN LITHUANIAN ENGINEERS AND ARCHITECTS ASS'N IN CHICAGO

Nr. 2(23)

VASARIS, 1953

III metai

ŽENGIANT Į TREČIUOSIUS METUS

“Technikos žodis” yra lyg veidrodys, kuriame atsispindi visa mūsų veikla — tokia, kokia ji yra: gera ir bloga, maža ir didelė, linksma ir liūdna. Jeigu į TŽ žiūrėsime, kaip į skurstantį, ką tik dėl savo egzistencijos pajėgiantį kovoti leidinį, tai, matyt, lygiai tokia pat yra skurdi bei merdinti ir visa mūsų organizacija su visais jos vadovaujančiais organais ir jos amžinai tuščia kasa. Jeigu šiuo laiku skyrių susirinkimuose dažnai tematome tik mažą dalį atsilankusių narių, tai, antra vertus, taip visiems besidomint savo tautinės profesinės organizacijos veikla, kokių veiklos milžiniškų darbų galima reikalauti iš vadovaujančių organų bei neseiniai vėl atgaivintos savo spaudos?

Tačiau, pažvelgus į TŽ, kaip į mūsų organizacijos gyvybės ženklą, kaip į mūsų vėliavą, kuri nežiūrint visų sunkumų sugeba dar plevėsuoti ir rasti kelią į platesnį bendraminčių būrį, tai drąsiai galima tvirtinti, kad mūsų tarpe esama entuziastų, kurie su nuostabiu pasišventimu ir noru dirba. Dirba neraginami ir dirba jiems jokios naudos neatnešantį darbą. Idealizmo kibirkštis atsispindi mūsų organizacijos palaikyme ir TŽ puslapiuose.

Peržvelgus dviejų metų TŽ numerių komplektą, matosi, jog vis dėlto įdėtos pastangos nebuvo tuščios ir tie puslapiai sudaro nepaprastai įdomų rinkinį. Rinkinys 60-ties įvairių autorių: nuo Dr. inž. Prof. titulo iki eilinio valdininko, nuo mokinio iki patyrusio specialisto. Suburti bendradarbiai iš viso žemės rutulio kampų: nuo JAV-bių iki Naujosios Zelandijos, nuo

Stockholmo iki Buenos Aires. Tėmos T. Žodyje nemažiau maršgos, kaip ir jų autoriai. Ne vienam TŽ praplėtė vienoje ar kitoje srityje technikos horizontą, — ne vienas organizacijos narys per TŽ arčiau priartėjo prie savo profesinės sąjungos veiklos, — ne vienas skaitytojas pasijuto esąs technikos darbuotoju lietuviškoje šeimoje. Be TŽ mes neturėtume to draugiško tampraus ryšio, kuris jungia mus visus.

Daugelis gal ir nepagalvoja, kad spaudos kelias yra ne rožėmis klotas. Ypač specialiajai bei technicinei spaudai tarpti yra pačios sunkiausios aplinkybės. Tačiau, nežiūrint visų sunkumų, šis techninės spaudos baras iki šiol nebuvo apleistas. Kiek Nepriklausomoje Lietuvoje ir tremtyje Vokietijoje išleista bei spaudai paruošta techninių veikalų, kiek leista periodikos — tai vis technikos darbuotojų plunksnos darbas! Pagaliau — susibūrus į “Technikos Žodžio” bendradarbių, rėmėjų ir skaitytojų eiles, darbas šioje srityje vis stiprėja, darbo baras vis plečiamas.

Prieš porą metų į Chicagos Liet. Inž. ir Arch. S-gos Techninę Spaudos Sekciją susibūrė collegos vedini vienos minties — ugdyti lietuvišką tech-

nikinę spaudą ir šį darbą bendru visuotiniu talkos būdu išplėsti po visą laisvąjį pasaulį. Nepabūgta nei sunkių spaudos sąlygų nei “pranašų” teigimų, jog šiam darbui būsiąs greitas galas, nesutelkus nei 100 skaitytojų, — nepabūgta, ar vietinė skyriaus valdyba bei kiti organai materialiai šį darbą remia, ar ne.

Bet dabar, kada jau žengiamo į trečiuosius darbo metus, kada TŽ jau yra išaugęs, kada turima nemažas būrys bendradarbių, kada visi sujudo talkon, pajutę, kad tai yra visų bendras darbas, kada TŽ turi gražų garbės prenumeratorių, rėmėjų bei skaitytojų būrį, — galime mesti į ateitį daug skaidresnį žvilgsnį. Žodžiu — viskas pareina nuo mūsų pačių, nuo mūsų susipratimo ir nuo aukojamo darbo bei rėmimo. Niekas nenori talkininkų — vergų, kurie dirba, kad tik atsikratyti jam organizacijos uždėtos pareigos, — tik norima mažo visų supratimo, kad TŽ yra ne kieno kito, bet tik Jūsų pačių. TŽ bus toks, kokį Jūs patys sugebėsite padaryti.

Taigi niekad nepamirškime, jog TŽ yra mūsų pačių laikraštis ir tik visų bendros talkos ugdomas tuo pačiu atliekant lietuviškumo ir profesinės veiklos kilnų darbą.

DAR ORGANIZACIJOS VARDŲ KLAUSIMU

KAZYS KRULIKAS,

Brooklyn, N. Y.

Clevelando Skyrius, redaguojant “Technikos Žodį” Nr. 11 (20), įdėjo vedamąjį “Mūsų Organizacijos Vardų Klausimu”, kuriame neįtikinančiai ir net klaidinančiai aiškinamas mūsų organizacijos PLIAS ir ALIAS

Jungtinėse Amerikos Valstybėse “ne esminis” vardo klausimas.

Tebūnie leista dar čia pasiskaityti jau daugeliu progų išaiškintu ir nuspręstu reikalu.

1. 1951 m. vasario 23—24 d.

pirmame atstovų suvažiavime New Yorke už įsteigimą ir pasivadiniimą ALIAS vardu be jokių rezervų pasisakė Bostono PLIAS skyriaus atstovas J. Mikalauskas, Philadelphijos—doc. A. Jurskis ir V. S. Mošinskis, New Yorke Am. Liet. Inž. ir Archit. D-jos — A. Mačiūnas, S. Malinauskas, L. Šušys, W. Dilis ir B. Elsbergas. PLIAS laikinos Centro V-bos pirm. ir Liet. Inž. ir Arch. S-gos Čikagoje atst. prof. J. Šimoliūnas siūlė ne tik įsteigti ALIAS, bet įsteigus ALIAS Centro Valdybą, leisti jai laikinai eiti ir PLIAS Centro V-bos pareigas. Detroito PLIAS neoficialus dalyvis A. Banėnas taip pat parėmė daugumos nuomonę. New Yorke narys Č. Tamašauskas siūlė laikinai pasivadinti Liet. Inžinierių ir Architektų Sąjunga Amerikoje ir Užsienyje. Detroito PLIAS skyrius savo rašte, suvažiavimą sveikinant, visiškai neminėjo vardo klausimo. Vienintelis Clevelando PLIAS skyrius savo rašte siūlė nesteigti regionalinių Sąjungų, bet vystyti ir toliau tęstinumo principu PLIAS-gos, įsteigtos tremtyje, veiklą. Taip pat nesteigti ALIAS siūlė T. Vizgirda iš Bostono (neoficialus atstovas). (Patikrinimui prašoma žiūrėti ALIAS atstovų pirmojo suvažiavimo protokolo priedus Nr. 5, 6 ir 7 pusl. — 14, 15, 16 ir 17).

Diskusijos vardo klausimu suvažiavime užtruko tik pusę valandos, bet ne taip, kaip sako clevelandiečiai, jog tai užėmė daugiausiai laiko ir sukėlė daugiausiai ginčų. Ginčiuose dalyvavo tik keletas kolegų ir ta labai trumpai pasisakydami.

ALIAS įsteigimas ir jos vardas, po įvykusių diskusijų, suvažiavimo atstovų buvo priimtas vienbalsiai.

Antrajame ALIAS atstovų suvažiavime Čikagoje nedalyvavau, bet iš suvažiavimo darbų aprašymo matosi: kad tik dėka Clevelando PLIAS atstovų atvykusių su griežtais įgaliojimais, nusistatymas paveikti su-

važiavimą pakeisti jau pirmame suvažiavime priimtą pavadinimą ALIAS į PLIAS, įnešė naujų disonansą į šiaip darnią suvažiavimo darbo nuotaiką. Nevaisingiems ginčiams dėl pavadinimo buvo sugaištas neoficialus posėdis pirm suvažiavimo atidarymo ir beveik visas priešpietis sekmadienio ryto" — žiūr. TŽ Nr. 9(18).

Tuo būdu, prieš ALIAS vardą pirmame suvažiavime pasisakė tik Clevelando PLIAS skyrius ir T. Vizgirda, antrajame gi — taip pat tik Clevelando PLIAS skyrius. Ne tiesa, kad 4 skyriai, t. y. Chicagos, Detroito, Clevelando ir Bostono, kurie sudaro mūsų inžinierių daugumą JAV, pirmajame suvažiavime buvo ALIAS vardu priešingi, Ir taip pat ne tiesa, kad: "energingai veikdami New Yorke ir Philadelphijos kolegos po ilgų ginčų perkalbėjo minėtų skyrių atstovus ir, (kaip sakoma), tokiu būdu, priešingai faktiškam daugumos pageidavimui vardas buvo pakeistas". Jau ir paskutinio sakinio teigimas, kad vardas pirmame suvažiavime pakeistas neatitinka tikrąybę. Pirmasis suvažiavimas buvo kviečiamas ne vien PLIAS skyrių atstovų, bet jau čia JAV įsteigusių PLIAS skyrių atstovų, o taip pat New Yorke ir Čikagoje įsteigusių visais kitais pavadinimais inžinierių padalinių atstovų.

Suvažiavime, gi, buvo steigiamai visai nauja ALIAS organizacija, kurią įsteigus, nutarta priklausyti tiesioginiai jau per ALIAS-gos Centrą PLIAS-gai. Apie PLIAS vardo pakeitimą suvažiavime nebuvo jokios kalbos.

Dar dėl eilės principinio pobūdžio argumentų, kuriais remiasi clevelandiečiai:

1. Sakoma: "PLIAS vardas yra jau tradicija, gi vardo keitimas — tipišką prisitaikymą prie vietos sąlygų". Atakymas: taip, PLIAS vardas tegul yra jau ir tradicinis, betgi PLIAS vardas nei pirmame, nei antrajame suvažiavime nebuvo nei panaikintas, nei pakeistas. Prie-

šingai, abiejuose suvažiavimuose buvo susirūpinta PLIAS tęstinumu ir vėl išrinktos laikinosios PLIAS-gos C-ro V-bos, o savo keliu įsteigta ALIAS vienbalsiai nutarė PLIAS priklausyti ir remti. Tą paramą ALIAS Centro V-ba bei skyriai ir įrodė per dvejus pastaruosius veiklos metus.

2. Sakoma: "Šiuo metu USA vyksta Pasaulio Lietuvių Bendr. skyrių steigimas. Mes, inžinieriai, pirmieji įsikūrėme pasaulio organizaciją, o dabar plačiai visuomenei bekuriant Pasaulio bendruomenės organizaciją, mes bent vardo prasme pereiname į regionalinę organizaciją". Atsakymas: Šiuo metu JAV vyksta ne Pasaulio Liet. B-nės skyrių steigimas, bet Amerikos Lietuvių Bendruomenės skyrių steigimas, taip pat steigiamas Vokietijos, Belgijos, Olandijos, Didžiosios Britanijos, Kanados, Brazilijos, Argentinos, Australijos ir kit. regionalinių lietuvių bendruomenių skyriai, apygardos ir jų centrai, — o tik ateityje šios regionalinės Bendruomenės sudarys Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Analogiškai įvyko ir su Inž. organizacija JAV, nors kiek skirtingu keliu, — nes jau mūsų organizacija turėjo PLIAS iš Vokietijos atsivežtą, nors gal ir ne visai teisėtu keliu įsteigtą, t. y., tik Vokietijoje gyvenančių inžinierių ketvirtame suvažiavime 1949 m. gegužės 21 — 22 d. Kemptene pavadintą Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungą. Tik dabar, laikinosios PLIAS Centro Valdybos organizuojama, visuotiniu korespondenciniu būdu išrinkta, PLIAS Centro V-ba bus galutinai suformuota ir pilnai teisėta.

3. Teisingai 3-me punkte sakoma, kad PLIAS funkcijos žymiai skiriasi nuo inžinierių organizacijos savame krašte. Su šiuo teigimu visi sutinkame. Tačiau tame pačiame 3-me punkte kalbama, kad: "Kolegos, norintieji pasireikšti krašte, kuriame gyvena, profesiniame ir ekonominiame gyvenime, žymiai geriau ir sėkmingiau tai gali pa-

daryti per vietines inžinierių organizacijas". Tas irgi tvarkoje, tik neaišku, kokias vietines inž. organizacijas turima omenyje: ar vietinę ALIAS, ar vietines amerikiečių inž. organizacijas. Tas teigimas, man atrodo, tinka ir vietinei ALIAS ir vietinėms amerikiečių inž. organizacijoms. Tai galima padaryti ir per ALIAS, o taip pat ir lietuviams inžinieriams priklausant vietinėse amerikiečių inžinierių organizacijose. Savoje vietinėje org-joje visiems liet. inž. priklausyti ir tą darbą tirti yra privalu, o vietinėse amerikiečių inž. org-joje priklausyti ir dirbti nedraudžiama, bet ir pageidaujama. Nebūtinai ALIAS skyriai gali įsigyti svorį ir įtaką Amerikos inžinierių gyvenime, nors tai irgi gali būti, pav. glaudus ir sėkmingas ALIAS New Yorko skyriaus bendradarbiavimas su vietinėmis amerikiečių inžinierių organizacijomis.

Tai gali juo labiau sėkmingai įvykdyti ALIAS-gos Centro V-ba bendradarbiaudama su visais ALIAS-gos skyriais, ir, būdama veikli bei sumani pagal savo darbus ir turėdama organizacinį svorį, gali turėti įtakos ir į Amerikos inžinierių gyvenimą.

4. Ruošimasis Lietuvos atstatymui, sakoma, vienas svarbiausių pasaulyje išsisklaidžiusių inžinierių uždavinių. Betgi jis yra vykdomas bent iki šiol ne PLIAS ir ne ALIAS Centro valdybų ar skyrių, bet atskirų energingų, darbščių ir reikiamai pasiruošusių lietuvių inžinierių. Tad čia PLIAS vardas nėra irgi argumentas, kaip sakoma clevelandiečių.

Toliau kalbama, kad Chicagos suvažiavime nebuvo nei vieno atstovo, kuris atsisakytų nuo mūsų sąjungos pasaulinės prasmės. Visi dalyvavę gali patvirtinti, kad New Yorko suvažiavime taip pat nebuvo nei vieno atstovo, kuris neigtų PLIAS būvimą ir reikalingumą, priešingai, visi šios S-gos reikalingumui pritarė ir jau dabar einama prie PLIAS-gos Centro V-bos visuotinio išrinkimo. Ir New Yorke ir Chicagoje visi sutiko,

kad vardas tai yra tik formos klausimas ir, kad įsteigta ALIAS irgi yra PLIAS padalinys, betgi ALIAS skyriai, logiškai, yra tik ALIAS padaliniai. Dar toliau sakoma: "Todėl Clevelando skyrius mano, kad jis gali drąsiai vadintis senuoju vardu "PLIAS", visai tuo nekenkdamas JAV mūsų bendrinei organizacijai, nežiūrint kaip ji besivadintų".

Čia pat greta sakoma jau logiškai, bet ir vėl prieštaraujama patiems sau: "Clevelando skyrius taip pat laiko save ALIAS nariu ir mano, kad mažas skirtingumas varde tėra formos klausimas ir jokių būdu Clevelandui nekludys bendradarbiauti tiek su mūsų Centru JAV, tiek ir su skyriais". Kaip gi tai suprasti: "Clevelando skyrius gali drąsiai vadintis senuoju "PLIAS" vardu... ir Clevelando skyrius taip pat laiko save

ALIAS nariu..." Ar tai yra logiškos išvados? Ar tai ne savotiškos ambicijos klausimas? Juk or-cija ar jos skyrius gali turėti tik vieną pavadinimą, ne kelis iš karto. Tai yra ir logiškas, o ir teisės bei formalumo klausimas, t. y. organizacinė priklausomybė.

Manychiau, kad nėra reikalo šio taip aiškaus klausimo daugiau kelti, įnešant disonansą į tradicinį lietuvių inžinierių vievingumą.

Red. kol. pastaba: Nors mūsų nuomonė, bendrai, ir sutampa su čia iškeltomis mintimis, tačiau nemanome, kad tolimesnė polemika tuo klausimu būtų skaitytojams įdomi bei prietume prie klausimo išsprendimo. Juo labiau, kad Clevelando kolegų, kaip ir kiti, faktiškai bendradarbiauja PLIAS-e, ALIAS-s ir TŽ.

KAIP PRIEŠ 100 METŲ ŽEMAITIS GRIŠKEVIČIUS KAUNE LĒKTUVU SKRIDO

VACLOVAS BIRŽIŠKA

Pirmoji oro kelionė Lietuvoje buvo atlikta tūlo svetimtaučio Robertsono, kuris 1809 m. sausio 25 d. Vilniuje pakilo į orą bene vandeniliu pripūsta pūsle — balionu. Apie pusvalandį ore išsilaikęs, jis čia pat Vilniuje laimingai nusileido, kada pūslė išdūsavo visą savo krovinį. Šis skridimas didesnio išpūdzio nebuvo žmonėms padaręs, nes ir patį skridimą mažai kas sekė, tačiau kai kam, paskaičiusiam apie tai vietinio lakraščio pranešimą, atgaivino tūkstančių metų gyvą daugelio žmonių svajonę atitrūkti nuo žemės paviršiaus ir pamėginti paskraidyti jau ne kokia pūsle, bet taip, kaip paukščiai skraido.

Vienas tokių svajotojų buvo smulkusis žemaičių bajorėlis Aleksandras Griškevičius. Kiek nusimanęs mechanikoje ir fizikoje, jis rinkdavo iš visur žinias apie įvairius jau tuo laiku daromus skraidymo bandymus, kurių tuo laiku jau nemaža daryta įvairiuose vakarų Europos vietose, nors iš tų bandymų dar

nieko rimto neišeidavo. Tai ir Griškevičius sugalvojo jais pasiekti ir pagaminti savo lakiojimo mašiną.

1851 m. jis Kaune išspausdino nedidelę, 56 pusl. knygutę, kurią užvardijo lenkiškai "Parolot Žmudzina, t. y. Žemaičio Garalėkis". Pačioje knygutėje jis faktiškai apie savo "išradimą" nieko beveik nerašo, tik mini įvairius kitur atliktus bandymus pakilti į orą sunkesniu už orą aparatu. Bet knygutės pabaigoje jis pridėjo ir savo sugalvoto "garalėkio" brėžinį. Nors ir šis brėžinys buvo gan primityviškai atliktas, bet jame ir kiekvienam nespecialistui puola į akis, kad čia jau turima visus svarbiausius vėlesniųjų lėktuvų elementus. Griškevičiaus "garalėkio brėžinys yra ir sparnai ir ratai išsibėgimui, uodega ir sraigta-vairas. Bet kaip gi šį visą aparatą iš vietos išjudinti? Tuo laiku dabartiniai varikliai dar nebuvo žinomi, o ir garo mašinos dar

nebuvo pasaulio visuotinai nukariavusios, nors jau ir Lietuvoje buvo kilę projektai praveisti geležinkelį, pvz., nuo Jurbarko į Liepojaus uostą, kad tuo būdu sujungti Nemuną su jūra, aplenkiant Prūsus. Griškevičius ir siūlė ant jo aparato pastatyti garo mašiną, kuri ir privestų jį judėti ir lėkti. Nuo tos garo mašinos jis ir savo aparatą pavadino garalėkiu.

Po daugelio metų šią knygutę gavus į rankas ir ją visą paskaičius, buvo susidaręs įspūdis, kad ir čia turima reikalo su vienu daugybės svajotojų, fantazierių. Tačiau vėliau paaiškėjo, kad Griškevičius vis dėlto ne tik buvo savo garalėkį nubrėžęs, bet ir jį sukonstruavęs ir net išbandęs.

Apie tai prieš keliasdešimt metų buvo papasakojęs žymusis, daugiausia Galicijoje gyvenęs, lenkų mokslininkas antropologas, mokslų akademijos narys, prof. Talko Hryncevičius. Savo spausdintuose atsiminimuose jis patiekia kiek iš kur nežinomų faktų apie Griškevičių ir jo išradimą. Mat, pats Talko Hryncevičius buvo gimęs Ilguvoje, netoli Kauno. o savo jaunas dienas buvo praleidęs Kaune ir kai kurie senieji Kauno gyventojai jam štai ką buvo apie Griškevičiaus išradimą papasakoję:

Pasirodė, kad Griškevičius buvo ne tik aną knygutę para-

šęs, bet sulig savo brėžiniais ir tokį aparatą pagaminęs. Norėdamas jį išbandyti ir kartu žmonėms parodyti, jis vieno didelio Kauno jomarko metu staiga pakilo į orą ir lėkė prie pat žemės per galvas visų jomarkininkų. Tokiam neregėtam milžiniškam paukščiui pasirodžius, nusigando ir pamatę jį žmonės ir ypač gyvuliai. Pasibaidę arkliai pradėjo sklaidytis į visas puses ir ne tik visą jomarką išvaikė, bet ir daugelį žmonių sužeidė.

Apie tai išgirdęs Kauno gubernatorius įsakė tuojau tvarkos ardytoją suimti ir ištremti į Sibirą. Norėdama savo vyrą nuo ištremimo išgelbėti ir visus nusikaltimo įrodymus paslėpti, Griškevičiaus žmona, šiam su savo aparatu namo sugrįžus, pasiėmė kirvį ir visą aparatą sukapojo, o paskiau ir sudegino.

Nepavyko rasti medžiagos apie tai, koks iš tikro buvo Griškevičiaus likimas, bet yra tikrai žinoma, kad jis daugiau jau naujų bandymų oran pakilti nedarė ir tuo būdu Lietuvos "aviacija" daugiau kaip 50 metų visiškai apmirė. Žinoma, vargu ar šis Griškevičiaus išradimas būtų galėjęs praktiškai išsivystyti, tačiau jis mums rodo, kad ir šioje, grynai technikos, srityje ir lietuviai būtų galėję gal ne mažiau už kitus nuveikti, jei anais laikais būtų turėję kitas politines sąlygas. ("Darbas")

ŠILUMOS BEI TEMPERATŪROS MATAVIMO SKALĖS

K. BURBA, Chicago

Fizika apibūdina temperatūrą kaip kūno molekulių judėjimo greitį bei jų susidūrimų dažnumą. Temperatūra, sakoma, yra šilimos intensyvumas. Tuo tarpu šilima aptariama kaip visų molekulių judėjimų visuma. Šilima yra viena iš energijos pavidalų. Juo daugiau molekulių juda, juo daugiau šilimos kūne; juo greičiau tos molekulos juda, juo augštesnė yra kūno temperatūra. Todėl suprantama, kad šalto vandens stiklas gali turėti daugiau šilimos, negu iki

baltumo įkaitinta adatos galvutė.

Metrinėje matų sistemoje, šilima matuojama kalorijomis (cal). Viena kalorija yra šilimos kiekis, reikalingas pakelti 1 gramo vandens (chemiškai gryno) temperatūrą iš +14.5 iki +15.5 laipsnių Celsius'o prienormalaus (vienos atmosferos) oro slėgimo. Tarptautiniai yra priimta, kad 860,000 kalorijų prilygsta vienai kilovatvalandai, arba viena kilokalorija (ckal = 1000 kalorijų) prilygsta 426.99

kilogram-metrams.

Anglų matų sistemoje (vartojamoje JAV ir kitur) šilima matuojama British thermal unit (BTU). Vienas BTU yra šilimos kiekis, reikalingas pakelti 1 svaro (453.5924 gramų) vandens (chemiškai gryno, prie normalaus atmosferos slėgimo) temperatūrą 1 laipsniu Fahrenheit.

Palyginimas abiejų matų sistemų; 1 BTU = 251.9958 cal.

Temperatūros matavimas, kaip ir kiekvienas matavimas, yra palyginimas kiek kartų žinomas bei sutartinis dydis yra didesnis arba mažesnis už matuojamąjį dydį. Deja, tie žinomi bei sutartiniai dydžiai ne visada ir ne visur pasaulyje buvo vienodi, kas labai apsunkina matavimų išreiškimą visiems suprantamu būdu.

Labiausiai paplitusi yra Celsius'o temperatūros matavimo skalė. Šioje skalėje chemiškai gryno vandens bei ledo agregatinio stovio pasikeitimo (perėjimas iš skysto stovio į kietą, arba atvirkščiai) periodo temperatūra prie normalaus vienos atmosferos oro slėgimo sutartinai žymima nuliumi (0°). Prie tų pačių sąlygų vandens virimo (skysčio perėjimas į garus, arba atvirkščiai) temperatūra skalėje žymima 100°. Sutarpintai Celsius'o (Centigrade) skalės temperatūros žymimos °C. C skalė yra vartojama visur, kur yra vartojama metrinė matų sistema ir beveik išimtinai visur visose mokslo srityse. JAV pramonė vis dažniau ima vartoti C skalę, vietoje vis dar populiarios F skalės.

Šiuo metu beveik visai nevartojama Reaumur'o temperatūros matavimo skalė. R skalėje vandens užšalimo temperatūra sutartinai žymima 0°, o vandens virimo temperatūra 80°.

JAV, Anglijoje ir jų satelitinuose kraštuose dar tebevartojama Fahrenheit'o temperatūros matavimo skalė. Pagal F skalę, vandens užšalimas sutartinai žymimas +32° ir vandens virimas +212°.

Tuob būdu temperatūros skirtumas tarp vandens užšalimo ir

virimo temperatūrų C sistemoje yra padalintas į 100 dalių bei laipsnių; R — į 80 ir F — į 180 dalių.

Specialiems mokslo tikslams vartojama Kelvin'o (K) arba vadinamoji absoliutinės (A) temperatūros matavimo skalė. Šioje skalėje nuliumi (absoliutus nulis) žymima "idealoji" temperatūra, prie kurios "ideali" dujos būtų susitraukusios iki nulio tūrio ir jų molekulės visai nebejudėtų. Tai išvedama iš dujų savybės trauktis $1/273.16$ dalimi (to tūrio, kurį jos užėmė prie 0°C) sumažinus jų temperatūrą 1°C . Tuo būdu žeminant temperatūrą dujos vis labiau trauksis ir kraštutiniu atveju prie -273.16°C turėtų visiškai susitraukti — išnykti. Tokia temperatūra būtų naikinanti bet kokią gyvybę bei energijos formą. Praktiškai tokios žemos temperatūros arba dujų slėgimo, kuris sumažintų jų tūrį iki nulio, šiuo metu atsiekti neįmanoma. Be to, dar nėra nustatyta, ar visos dujos seks tą tiesioginį tūrio mažėjimo dėsnį prie žemų temperatūrų, kai tarpai tarp jų molekulių sumažės iki minimumo. Nežiūrint į tai, Kelvin'o skalė turi didelės praktiškos reikšmės mokslo bei pramonės tikslams.

JAV absoliutinės temperatūros matavimo skalė vadinama Rankine (R) skalė ir jos nulis atitinka Kelvin'o skalės sąlygom prie -459.688°F .

Santykiai tarp visų tų temperatūros matavimo skalių, matuojant "t" laipsnių temperatūrą, yra tokie: (1) $t^{\circ}\text{Celsius'o} = 4/5 t^{\circ}\text{Reaumur'o} = 5/9 t + 32^{\circ}\text{Fahrenheit'o} = t + 273.16^{\circ}\text{Kelvin'o} = 5/9 t + 32 + 459.688^{\circ}\text{Rankine'o}$. Arba: (2) $t^{\circ}\text{Celsius} = 5/9 (t^{\circ}\text{Fahrenheit'o} - 32)$. Per skaičiuojant temperatūros matavimo skales, tenka atkreipti dėmesį į temperatūros "t" ženklą. Pavz.: $t = -273.16^{\circ}\text{C}$ (absoliutus nulis), tai minėtose skalėse pagal (1) lygtį būtų $= -218.528^{\circ}\text{R} = -459.688^{\circ}\text{F} = 0^{\circ}\text{K}$ ir $= 0^{\circ}\text{Rankine'o}$. Arba, pvz., mediciniame Fahrenheit'o temperatūra atžymėtoji

98.6° temperatūra, pagal (2) lygtį, Celsius'o termometre būtų 37° , t. y. žmogaus kūno temperatūros "karščio pradžia".

Tž skaitytojų patogumui (išsikirpimui) sek. nr. bus patiekta Celsius'o ir Fahrenheit'o temperatūros matavimo skalių palyginamoji lentelė. Lentelė yra sudaryta iš trijų skilčių ir yra labai patogi naudotis.

Ieškomosios bei žinomos temperatūros dydis t° pirmiausiai surandamas vidurinėje skiltyje, tada toje pačioje eilutėje į kairę bus atitinkama temperatūra $^{\circ}\text{C}$ arba į dešinę — temperatūra $^{\circ}\text{F}$, žiūrint kurioji yra ieškomoji. Lentelė sudaryta praktiškam naudojimui pagal (2) lygtį ir apima su protarpiais diapozoną nuo -50% iki 5000° . Protarpinėm reikšmėm skaičiuoti galima susidaryti interpoliacinės lentelės, tačiau tiksliais atsakymams gauti geriau vartoti (2) lygtį. Skaitant skilčių skaitlines vertikalčiai, mato si jų aiškus perijodiškumas, kas palengvina lentelių sudaryme tirinimą bei protarpinių reikšmių suradimą.

(Bus daugiau: lentelė sek. nr.)

NAUJI LEIDINIAI

BICTI (VISTI) 1952.IX — X ir XI — XII No. 5(27) ir 6(28) NEWS OF THE SOCIETY OF UKRAINIAN ENGINEERS IN AMERICA. Žurnalo formato, 16 pusl., iliustruotas dvimėnesinis leidinys, eina trečius metus New Yorke. Visi str. ukrainiečių kalba. Turinys: Sound in Architecture; Ukrainian Settlement in an American City; Co-operative Housing Law in the USA; Types of Houses in America; Brittleness and Toughness of Steel; Relation Between the Masses of the Positively and Negatively Charged Ions in the Rock Forming Minerals; Society News; Ukrainian Engineers in the World; Terminological Corner; Chronicle; Book Reviews.

Apžvalginiam centro komiteto pranešime už 1952 metus du

dama įdomi 309 registruotų narių statistika. Pagal baigimo mokyklas Lvovo Politechnikumas pirmauja (61), toliau eina Dancigas (32), Muenchenas (28), Podjebradys (26), Praga (23), Viena ir Regensburgas (po 21), Kijevas (18), Brno ir Gracas (po 9), Loeben (8) ir Berlynas su Harkovu (po 7) ir paskirai Vokietijoje, SSSR, USA ir kitur. Pagal specialybes pirmauja statybininkai (70), inž. - agronomai (47), cehmikai (39), mechanikai (37), inž. — miškininkai (36), elektrikai (23), kalnų inž. (18), architektai (16), inž. — ekonomistai (12), inž. — matininkai (9) ir laivų statytojai (2). Pagal dabartinę gyvenvietę: New Yorke — dauguma, Philadelphijoje 45, Detroito 25, Čichagoje 18, Rochesteryje numatoma įsteigti skyrių.

Deja, ne visi ukrainiečiai inžinieriai bei architektai priklauso sąjungai, pvz., Čichagoje jų iš viso yra 48.

Iš 1952 metų \$3109.94 pajamų \$1402.26 buvo išleista žurnalo BISTI leidiniui.

REPRODUCTIONS OF EXAMINATIONS for Registration as Professional Engineer — given Nov. 9, 1948; May 24, 1949, and Dec. 8, 1949 plus typical questions from examinations given during 1950, 1951 and 1952.

Produced jointly by the Illinois Society of Professional Engineers and the University of Illinois, Extension Division. Third Edition \$1.00. 631 East Green St., Champaign, Ill.

Žurnalo formato 36 psl. leidinys.

Illinois valstybės Department of Registration and Education direktorius, C. H. Engle, savo įžangos žodyje tarp kitko pastebi, kad jo įstaiga dabar laikosi nusistatymo neskelbti ištiesai buvusių egzaminų uždavinius bei sąlygas. Tačiau suinteresuotųjų žiniai kas kelinti metai bus skelbiami būdingi egzaminų uždaviniai. Šiame leidinyje kaip tik ir patiekiami pirmą kartą tokie būdingi uždaviniai. duoti per

1950, 51 ir 52 metų egzaminus. Paskelbtieji 27 uždaviniai apima pirmąją egzamino dalį — pagrindinius inžinierijos mokslus, toliau duoti 6 uždaviniai iš finansų bei ekonomikos srities ir po 8 iš specialybių, chemikams, statybininkams (civil), elektrikams ir mechanikams. Pastebėtina, kad architektai, matininkai ir 'structural engineers' Illinois valstybėje laiko valstybinius egzaminus kiekvienas pagal atskirą įstatymą ir skirtingomis sąlygomis. Aptariamame leidinyje uždaviniai duoti tik chem., stat., el. ir mech. inžinierių valstybiniams egzaminams, kurie toms specialybėms yra bendri.

Aptariamojo leidinio naujoji dalis (1950 — 52 m. uždaviniai) yra atspausdinta 1952 m. lapkričio mėn. "The Illinois Engineer" žurnale.

TECHNIKINĖ

APŽVALGA

STIEBŲ STATYBA ELEKTROS LINIJOMS

Dideli stiebai elektros linijoms paprastai statomi montuojant juos iš apačios į viršų. Viena bendrovė patyrė, kad yra pigiau sumontuoti stiebą ant žemės gulsčiam stovy ir po to jį pakelti. Ta bendrovė statė 110 kv linijos stiebus. Montuojant stiebą ant žemės buvo sutaupyta 120 dol. vienam stiebui. Paprastų stiebų augštis buvo 113.5 pėdų, o specialių 122.5 pėdų. Pirmų pagrindo plotas buvo 30 x 30 pėdų, o antrųjų 32 x 32 pėdos. Stiebų svoriai buvo 12,930 ir 16,000 svarų.

Sumontuoti ant žemės stiebai pakeliami didelės svirties pagalba, kuri sumontuota ant dviejų traktorių. Vidutiniai imant, pekeliams 3 stiebai per dieną. Gi 10 darbininkų ant žemės per dieną sumontuoja 5 stiebus. (vp)

VANDENS VALYMO VIENETAS

Richmonde, Va., buvo neseniai pademonstruotas sumontuotas ant sunkvežimio vandens valymo elektros vienetas, kurs bet

kokį vandenį išvalo ir pagamina iš jo 2400 galionų tinkamo gėrimui vandens net prie temperatūrų 40 Farenheito laipsnių žemiau nulio. Aparatas ne tik išvalo vandenį nuo nešvarumų, bet ir naikina bakterijas, o taip pat nepraleidžia organizmų, kurie iššaukia dezinteriją ir kitas ligas. Tonos vandens išvalymas kainuoja 12 centų. (vp)

ŪKIŲ ELEKTRIFIKACIJA

1952 m. birželio 30 d. JAV buvo 4,740,849 elektrifikuoti ūkiai, t.y., 88.1 proc. visų ūkių. Prieš metus tas skaičius siekė 84.2 procento. Paskutiniaisiais metais elektrifikuoti 211,229 ūkiai. 641.285 ūkiai dar neturi elektros.

DIDŽIULIAI GARAZAI

Pitsburge pastatyti du šešiaaugščiai garažai automobiliams sustoti po \$ 3,5 milijono su 1600 sustojimo vietų kiekvienas. Garažai neturi ištisinių sienų.

JAV MOKSLINIŲ TYRIMŲ CENTRAI Į EUROPA

Jau prieš trejetą su virš mėnesių dieninė spaudoj buvo atsiliepijimų, kad įvairūs moksliniai tyrinėjimai Amerikoje perbrangiai kainuoja. Siūlyta persikelti Europon kur mokslininkai, darbininkai ir laboratorijos pigiau apsieitų.

Neseniai Columbus Ohio tyrimų institutas padėjo kertinį akmenį tyrimu laboratorijai Frankfurto a. Main. Taip pat planuojama steigti Genevoje toks pats tyrimų centras. Tiems tyrimų centrums — institutams numatoma pasirinkti iš Vokietijos ir Šveicarijos studentus, vėlesniam nuolatiniam personalui. Kituose kraštuose tokiu institutu steigimas dar tik planuojamas.

Frankfurto institutas apims chemiją, metalurgiją ir inžineriją. Laboratorijų pastatymas kainuos per \$1 milijoną ir daugiau kaip pusė to įrengimams. Statybos darbai turės baigtis 1953 metų pavasarį (bb)

RAKETA Į ERDVĖ

Neseniai JAV buvo iššauta 7 1/2 tonu raketa "Viking 9", kuri pakilo į 135 mylių augštį. Tai

nebuvo rekordinis aukštis, nes tokį pat aukštį buvo pasiekusi 1951 m. raketa "Viking 7". Tačiau "Viking 9" pakilo su didesniu krovinium — 750 svarų įvairių instrumentų (Viking 7 — su 450 sv.). Instrumentų tarpe buvo: fotonų skaitiklis saulės X spinduliavimui nustatyti, spektrografas saulės ultra violetiniams spinduliams užregistruoti, ir speciali emulsija kosminiams spinduliams užfiksuoti.

Raketa nusileido su filmomis ir aparatais nesugadinta. Medžiaga yra studijuojama ir dariniai bus netrukus paskelbti.

MEKSIKOS SOSTINĖ GRIMSTA

Meksikos sostinė Mexico grimsta kiekvienais metais 20 colių; gatvės įdubę, namai sukrypę ir ankstyvesni miesto užtvėnimai vėl pasikartoja. Mexico miestas buvo pastatytas ant salos Texcoco ir, potvynių išvengimui, vėliau ežeras buvo nusaustas. Norint miestą aprūpinti vandeniu, buvo kasami šuliniai, kurie siekė gilius požemio vandeningus sluoksnius. Ilgainiui požemių vanduo buvo išnaudotas ir žemės sluoksniai nuo 1910 metų iki šiam laikui nusmuko 16 pėdų. Šiuo metu daugiau palijus gatvės patvinsta ir susisiekimas įmanomas tik laiveliais. Pradedami statyti didžiuliai siurbliai nusaustinimui potvynio vandens, kuris bus suvedamas į toli nuo miesto būsimus kanalus, toliau į artimiausią Sarago upę. Buvo bandyta statyti namus ant polių, siekiančių gilius žemės sluoksnius, tačiau smengant šaligatviams, poliai paliko kyšoti atviri ir greitai supuvo.

KARIŲ PERVEŽIMAS LĒKTUVAIS PIGESNIS NEGU JŪROMIS

Anglijos Oro Laivyno Ministras paskelbė, kad pervežti vieną kareivį iš Anglijos į Vidurinius Rytus oro keliu, naudojant komercinius lėktuvus, atseina 11 dolerių pigiau negu jūros laivais. Naudojant sprausminius lėktuvus, tas transportas dar daugiau atpigs.

IŠ MŪSŲ VEIKLOS

PLIAS CENTRO VALDYBOS PRANEŠIMAI

Vasario 15 d. posėdyje, Chicagoje, nagrinėtas Rinkimų Taisyklių projektas. Pavesta prof. J. Šimoliūnui, turint omenyje G. J. Lazausko paruoštą R. T. projektą ir gautus iš prof. S. Kolupailos ir prof. S. Dirmanto pasiūlymus bei pageidavimus, galutinai suderinti korespondencinių Rinkimų Taisyklių projektą ir jį pateikti tvirtinimui kovo mėn. pradžioje įvyksiančiame posėdyje.

Numatyta Rinkimų Komisija. Centro V-bos pirm. prof. J. Šimoliūnas perdavė C. V. kasą naujajam išdininkui K. Bertuliui, iš viso \$20 ir 2 Australišku svaru. Taip pat gauta nario mokesčių iš Clevelando sk. \$11 už 1952 metus.

— PLIAS c. v. pirmininkas Lietuvių Studentų Suvažiavimui New Yorke, vasario 7—8 d.d., pasiuntė tokio turinio sveikiniimą:

Liet. Studentų Suvažiavimui New Yorke,

Šiandien turime du pasaulius: laisvąjį, vis dar svyruojantį, šioje geležinės uždangos pusėje ir už geležinės uždangos raudonojo teroro užlietą pavergtąjį beteisių žmonių pasaulį, pilną vargų, ašarų, kančių, kraujo ir mirties. Tai baisūs žmonių moralės pakrikimo, apgaulės, žiaurumų, masinių žudynių, genocido laikai, kokių pasaulis nėra dar matęs!

Jūsų, mūsų brangi ir mylima Studentija, Suvažiavimas, atrodo, vyksta jau žmonijos didžiosios krizės persilaužimo metu, dėka galingojo laisvę mylinčio USA Krašto, kuris tik vienas tegali išgelbėti pasaulį nuo pražūties.

Prieš 700 metų Lietuvą išgarsino Karalius Mindaugas savo darbais ir karūnacija, prieš 35 metus mes, senesnieji, atkūrėme Lietuvą, dabar mūs jauniui atėjo eilė laisvės kovą laimėti. Jaunime, budėk ir veik, budink ir žadink savuosius ir

svetimuosius prie vienybės ir pergalės. Ji tikrai tikrai ateis ir gražioji Lietuva vėl žydės!

Tad, šiuo metu siųsdami Suvažiavimui savo nuoširdžius sveikinimus, pageidautume, kad Suvažiavimo dalyviai būtų optimistai, drąsiai, vieningai veiktų ir savo rezoliucijose duotų visuomenei ir valdžiai padrašinančių vilčių kovai prieš smurtą.

(pas.) Prof. J. Šimoliūnas,
PLIAS centro v-bos pirm.

STUDENTAI SKAIČIAIS

“Studentų Žodžio” Nr. 4 (“Dirvos” priedas) rašoma, jog lietuvių studentų s-gos JAV sąrašuose yra 372 studentai, studijuoją JAV universitetuose. Iš 143 gautų atsakymų (ankietų)—54 iš jų mokosi įvairiose inžinierijos šakose, t. y. 38%: mechaniką — 17, statybą—architektūrą — 14, elektrotechniką — 7, metalurgiją — 2, radijo techn. — 1, aeronautiką — 1, oro transporto sr. — 1, celiuliozės ir popierio technologiją—1, chemiją — 2, bendrąją inžinieriją — 8.

D. BRITANIJOJE

Sausio mėn. pabaigoje PLIAS sk. valdybos posėdyje buvo patikrintas narių sąrašas, kasos stovis ir “Technikos Žodžio” prenumeratų mokėjimas. Po intensyvios emigracijos į užjūrį, D. Britanijoje liko apie 15 kolegų. Valdyba aptarė ir “Technikos Žodžio” redagavimo klausimą, pagal paskelbtą tvarkraštį prisidėti prie šio darbo. Valdyba nutarė apie visus būtinus reikalus apeliuoti į narius per valdybos leidžiamą biuletinį.

D. Britanijoje uždariai yra žymiai žemesni negu Amerikoje, pvz., braižytojas uždirba apie 65 dol. mėnesiui, o paprasti darbininkai dar mažiau. Šios aplinkybės atsiliepia ir į organizacinius reikalus, nario ir kitų mokesčių mokėjimą. (jv).

COLUMBIJOJE

Mūsų skaitytojas J. B. iš JAV ir Colombija (Pietų Amerikoje) buvo nuvykęs 10 mėn. pasisvečiuoti pas savo gimines. Jis

savo įspūdžius aprašo šiaip:

Būdamas čia 10 mėnesių, pažinau Colombijos respubliką, kaip turtingą, labai progresuojančią ir modernėjančią. Čia per 1352 m. Bogotos mieste pastatyta 9200 naujų namų, pardauta už 1,5 milijardo pezų kavos užsienin, t. y. apie pusę milijardo dolerių. Čia automobilių judėjimas miesto gatvėse ir užmiestyje nemažesnis kaip JAV didmiesčiuose. Čia energingi ir su iniciatyva inžinieriai verčiasi geriau negu JAV, nes uždirba kiti iki \$3000 per mėnesį (nors tuo ir aš labai nustebintas, tačiau čia jų pavardžių, jų neatsiklausus, susilaikau išvardinti). Mieste griaunami ištisi kvartalai (2—3—4—5 aukštų namai) ir statomi nauji. 10—15 aukštų namai užbaigiami per 3—4 mėnesius. Ten kur prieš pusmetį karvės ganėsi, dabar ištisi kvartalai naujų moderniškų namų. Manau, kad permažai mūsų tremtininams inžinieriams buvo žinoma apie Colombijos pažangą, todėl taip mažai čia inžinierių ir atvyko. Nespecialistui čia gyvenimo nėra. Jis gali tik SOS šaukti. Colombija nespecialistus ir nekviečia, tačiau jų vistiek čia atvažiavo ir vargsta.

Klimatas Bogogtoje man nepatinka, temperatūra apie +13, +16°C. Perdaug lyja. Tropikinėje zonoje yra nebloga. Pameškierioti čia galima foreles nuo 1 iki 4 kg. Tik reikia toli vingiuotais kalnų keliais važiuoti.

ARGENTINOJE

— Čia esama lietuvių apie 40 000. Argentinos PLIAS skyrius lietuviškoje ir argentiniečių visuomenėje užima atitinkamą vietą. Skyriaus veikla atsispindi ir spaudoje — Argentinos Lietuvių Balse, kuris savo leidyklos bei Lithuanistikos Muziejaus naujųjų namų statybą yra pavedęs lietuviams inžinieriams. PLIAS skyrius labai gražiai bendradarbiauja su visuomene.

— Argentinos Lietuvių Balsas išleido turiningą 64 pusl. ka-

lendorių 1953 m. Tai leidinys, skirtas istoriniams, moksliniams lietuviškai tautiniams reikalams. ALBalsas per 25 spaudos darbo metus padarė didelę pažangą — nuo šapirografuoto leidinio perėjo ligi nuosavos spaustuvės ir namų. ALB kalendarų pavarčius, metasi į akis gausūs lietuvių pramonininkų skelbimai. Taip pat leidinyje yra įdėtas ir "Technikos Žodžio" inž. V. Petraičio populiarus straipsnis "Nuo idėjos iki išradimo", atžymėta PLIAS Argentinos sk. 3 metų veiklos sukaktis.

NEW YORKE

— ALIAS New Yorko sk. vi-suot. narių susirinkime vasario 7 d. skyriaus pirm. A. Maciūnas skaitė paskaitą: "Mūsų inžinierių perspektyvos JAV".

— ALIAS New Yorko sk. iniciatyva balandžio 18 d. Baltic Freedom House, 131 East 70th St., New York City, N. Y. rengiamas bendras lietuvių, latvių ir estų inžinierių ir jų šeimų susipažinimo - bičiuliškumo pobūvis.

— Š. m. Sausio mėn. pabaigoje Liūtas Jurskis ir Vytautas Vidugiris baigė prie Temple Universiteto (Philadelphia) esantį Technikos Mokslų Institutą, gaudami associate in Technique laipsnį šildymo ir vėdinimo srityje. Jie jau pradėjo dirbti Philco bendrovėje. (kk)

CHICAGOJE

— Š. m. vasario 1 d. įvyko Chicagos ALIAS skyriaus metinis susirinkimas. Dalyvavo 30 narių. Susirinkimą atidarė ir pranešimą valdybos vardu padarė valdybos sekretorius A. Didžiulis. Susirinkimui pirmininkavo K. Burba. Statybininkų sekcijos vadovas P. Jurėnas padarė pranešimą apie statybininkų sekcijos organizuojamus braižybos kursus. Gyvų diskusijų sukėlė mechanikų sekcijos vadovo J. Lenkevičiaus pranešimas apie mechaninės braižybos kursus ir iš jų atskilusios V. Tamošiūno "privačius kursus". Architektų ir elektrikų sekcijos vardu pranešimų nebuvo. Spaudos sekcijos vardu pranešimą

padarė sekcijos vadovas K. Burba ir TŽ administratorius K. Bertulis.

TŽ administratoriaus ir valdybos išdininko H. Kačinsko padaryti pranešimai maloniai nu-teikė susirinkusius, ypač palyginus su panašiais pranešimais prieš vienerius metus.

Revizijos komisijos pranešimas atskleidė, kad mechaninės braižybos kursų atsiskaitymas vis dar nėra patiektas revizijai. S-mas priėmė dėl TŽ Rev. kom. pranešimą.

Suvažiavimo proga ruošto baltiaus ir TŽ 1952 m. apyskaitos buvo rastos pilnoje tvarkoje. "Technikos Žodis" turėjo pajamų \$1220.68, išlaidų \$978.32, kasoje liko gr. pinigais \$242.36.

Renkant pusiausplauto balsavimu 1953 m. valdybą, balsai pasiskirstė taip: J. Lenkevičius, V. Naudžius ir J. Sakalauskas po 19 balsų, J. Daukus — 17 ir S. Šlapelis — 12. Kandidatais liko: Iz. Bartkus—10 ir J. A. Ramans — 7. Revizijos komisija: V. Vintartas—16, J. Stulpinas ir H. Kačinskas po 14 ir kandidatais A. Ilekis—11 ir J. Slabokas—6.

Einamieji reikalai toliau buvo aptariamai jaukioje alučio nuotaikoje. Dalyvaujant PLIAS ir ALIAS Centro Valdybos nariams, pasisakymai lietė kuriamą stipendijos fondą bei planuojamą savišalpos fondą. J. Stulpinas papasakojo savo patyrimus, vedant privačius projektavimo darbus: vieną įmonės praplėtimą ir su architektu J. Muloku projektuojamą Mar-

quette parko lietuvišką bažnyčią. Šia proga, dalyvaujant J. Mulokui, buvo aptartas ir mūsų spaudoje polemiką sukėlęs architektų ginčas. Buvo nutarta organizacijos vardu kreiptis į naujos bažnyčios statytojus, kad bažnyčios išorėje būtų padaryta tinkama vieta tautiniams minėjimams bei kai kuriom tautinėm relikvijom laikyti. Tam tikslui išrinkta komisija: Prof. J. Šimoliūnas, Prof. S. Dirmantas, Arch. S. Šlapelis, legionierius J. A. Ramans ir J. Jurkūnas.

"Technikos Žodžiui" buvo padaryta užmetimų dėl 12(21) nr. paskelbto skaitytojo laiško ir dėl išreikšto nepasitenkinimo ALIAS Chicago sk. valdyba. Nežiūrint į visus pasisakymus, šis įdomus susirinkimas užsibaigė visiškai darnioje nuotai-koje. (kb)

— Liūtas Grinius, TŽ bendradarbis, baigė Ilinojaus Technologijos Institutą bakalauro laipsniu, įgydamas elektrotechnikos inžinieriaus specialybę.

TŽ PRANEŠIMAI

— Garbės prenumeratoriai 1953 m. (tąsa): B. Ignatavičius \$5 (Chicago), Prof. S. Dirmantas \$5 (Chicago), V. Petraitis \$5 (Chicago), J. Puiša \$5 (Sacramento, Calif.).

— Prenumeratoriai rėmėjai 1953 m. (tąsa): P. Kirlys \$4 (Cleveland, Ohio), J. A. Ramans \$4 (Chicago), A. Macijauskas \$3 (Chicago), D. Janulevičius \$3 (D. Britanija — užsakė B. R. iš JAV), R. Rumšas \$2.50 (Waukegan, Ill.), Vyt. Pilcika \$3 (Pusan, Korėja).

DAINA TELEVISION COMPANY

qualified engineers' service

3120 S. Halsted Street - DANUBE 6-6887
PARDUODA GERIAUSIŲ FIRMŲ TELEVIZIJOS IR RADIJO APARATUS
GERA NUOLAIDA — LENGVAS ISSIMOKEJIMAS. — APARATŲ SUTAISYMAS
DIRBTUVĖJE IR NAMUOSE ATLIEKAMAS PRITYRUSIŲ INŽINIERIŲ.
SAŽININGAS IR GERAS PATARNAVIMAS GARANTUOTAS.

TECHNIKOS ŽODIS

LEIDZIA: Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-ga Chicagoje, Technikinės Spaudos Sekcija.

REDAGUOJA: Redakcinė Kolegija.
Redakcijos Adresas: „Technikos Žodis“,
1023 N. Keystone Ave., Chicago 51, Ill.

ADMINISTRACIJOS ADRESAS: TŽ,
c/o K. Bertulis, 1616 So. Christiana
Ave., Chicago 23, Ill. Tel. RO-2-8120.

PRENUMERATA: JAV ir užsienyje
metams \$2.00, pusm. \$1.00. Ats. nr kai-
na 20 ct.